

פרשת תזריע – מצורע

שבת ראש חודש - ראש חודש אייר חל השבת. את ההפטר הרגילה מחליפה ההפטר המיוחדת לשבת ראש חודש - הפרק האחרון בספר ישעיה (ס"ו): "כֹּה אָמַר ה' הַשָּׁמַיִם כְּסֵאִי וְהָאָרֶץ הֶדֶם רִגְלִי אֵי זֶה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵיזָה מְקוֹם מְנוּחָתִי" (א').

המסר העולה מפסוק זה הוא האבחנה בין הטפל לעיקר. לא המקדש הוא ביתו של ה' אלא העולם כולו. לפולחן יש ערך רק אם הוא מתקיים בפרופורציות הנכונות.

פרק זה נבחר להפטר שבת ראש חודש בשל פסוקי הסיום: "כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי נֶאֱמַר ה' כֵּן יַעֲמֵד זִרְעֵכֶם וְשִׁמְכֶם וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבַת בְּשַׁבְתּוֹ יָבוֹא כָּל בָּשָׂר לַהֲשִׁתָּחוּת לִפְנֵי אֲמַר ה' (כ"ב - כ"ג)."

נבואה אופטימית זו סוגרת מעגל רעיוני ומילולי עם הדברים הקשים שבפרק הראשון (שבת חזון): "כִּי תָבֹאוּ לָרְאוֹת פָּנַי מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיָּדְכֶם רִמָּס חֲצָרִי .. תוֹעֵבָה הִיא לִי חֹדֶשׁ וְשַׁבָּת.. חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי הָיוּ עָלַי לְטָרַח נִלְאִיתִי נִשְׂאָ" (י"ב-י"ד).

בפסוקי ההפטר האחרונים אנו מתבשרים על 'אחרית הימים' בהם תבוא האנושות כולה מדי שבת וחודש להשתחוות לרצון ה'.

(יורם קימלמן)

שבת פרשת תזריע מצורע		י מ י ה ח ו ל	
הדלקת נרות	18:57	זמן תפילין /טלית	05:01←05:08
מנחה	14:00	שחרית א' – ב' רישום מוקדם מראש	06:00/6:15
		שחרית ג' רישום מוקדם מראש	7:00
		שחרית ד' רישום מוקדם מראש	8:00
שחרית א'	06:45	סוף זמן ק"ש	09:17←09:20
שחרית ב'	08:30	מנחה וערבית	19:05
מנחה	13:30	שקיעה	19:21←19:17
צאת השבת	19:52	ערבית	20:10

ספירת העומר לאחר השעה 19:40

אחות תורנית: חגית קאופמן

הקצרה על הפרשה:

בפרשות השבוע אנו קוראים על: 'נגע' ו'הסגר', מילים רלוונטיות מאד לימים אלה. אדם המסרב להראות את הנגע לכהן, בית הדין יכול לכפות זאת עליו וגם להאריך את שהותו בבית בבידוד, שבוע אחר שבוע.

בעניין הצרעת: אומות העולם שקראו את התורה הסיקו שמדובר כנראה במחלה פיזית שהיהודים סבלו ממנה במיוחד. ההיסטוריון הרומי טקיטוס, טען שהיהודים לא 'יצאו' ממצרים, כי אם גורשו משם כי היו חולים בצרעת והמצרים פשוט לא רצו להדבק מהם.

רבי יהושע בן לוי פגש את אליהו הנביא ושאל אותו: "מתי יבוא המשיח?" ענה לו אליהו: "לך שאל אותו יושב הוא בשער העיר רומי". וריב"ל המשיך לשאול: "כיצד אזהה אותו?". ענה לו: "כולם מצורעים ומסירים את כל התחבושות בבת אחת, ואילו הוא מסיר וקושר תחבושת אחת כל פעם, וכל זה למה? שמא יקראו לו ועל מנת שלא יתעכב ולא יבזבו את זמנו ויצא מיד לגאול את ישראל". ומדוע רומי? כי היא מסמלת את אימפריית הרשע שהחריבה את ירושלים ועל כן משם יבוא הגואל. (סנהדרין-צ"ח).

בתורה 54 פרשות ואמצע התורה נמצא בין שתי הפרשות תזריע - מצורע. פרשת 'תזריע' – הפרשה ה-27, מסיימת את החצי הראשון של התורה ופרשת 'מצורע' הפרשה ה-28 מתחילה את החצי השני.

מנחם קימלמן - קיבוץ ראש הנקרה

חודש אייר

"אלה אזכרה" ..

ג' אייר- יום פטירתה של חברתנו ציפורה גינזברג ז"ל	(תשע"ב)
ז' אייר- יום פטירתו של חברנו נתן קאופמן ז"ל	(תש"ע)
ז' אייר- יום פטירתה של חברתנו עליזה שטיינמץ ז"ל	(תשע"א)
י' אייר- יום נפילתו של בננו אריק רון ז"ל	(תשכ"ט)
י"ג אייר- יום פטירתו של חברנו חיים אפשטיין ז"ל	(תשע"ג)
ט"ז אייר- יום פטירתו של בננו שלמה בן צבי ז"ל	(תשס"ג)
ט"ז אייר- יום פטירתו של חברנו יהודה אל עמי ז"ל	(תשע"ו)
כ"ה אייר- יום פטירתו של חברנו דוד (הפה) גולדשמידט ז"ל	(תשס"ה)
כ"ה אייר- יום פטירתו של חברנו יחזקאל זוהר (זומברה) ז"ל	(תשס"ט)
כ"ו אייר- יום פטירתו של חברנו זאב רויך (גינג'י) ז"ל	(תשע"ד)
כ"ו באייר – יום פטירתה של חברתנו סבינה קאופמן ז"ל	(תשע"ו)
כ"ז אייר- יום פטירתו של חברנו שלום אולרייך ז"ל	(תשט"ו)
כ"ט אייר- יום פטירתו של בננו עודי רום (רויך) ז"ל	(תשס"ה)
כ"ט אייר- יום פטירתה של חברתנו נעמי אילן ז"ל	(תשס"ט)

מדוע נסמכה פרשת מאכלות אסורות לפרשת מילה?

סוף פרשת שמיני עוסקת בדיני מאכלות אסורות, מה מותר לאכול ומה אסור לאכול. פרשתינו נפתחת בדיני יולדת כאשר בתוך אותם דינים של טומאה וטהרה מסתתרת גם מצוות ברית מילה.

מדוע בחרה התורה לסמוך את שתי הפרשיות הללו זו לזו? מה דבר זה בא ללמדנו?

על סיבת אכילת מאכלות אסורות אומר הרמב"ן בכמה מקומות ש"הוא פוגע בנפש ומולידים מידות רעות בנפש, אבל בשמירה ממנו קדושה". כלומר אכילת מאכלות אסורות מביאה לירידה רוחנית של האדם.

השלב הראשון של האדם הוא "סור מרע" – כלומר אל תקלקל. אל תעשה משהו שבסופו של דבר ישחית את נפשך. את זה רואים בדיני אכילת מאכלות אסורות. השלב השני בהתקדמותו של האדם היא עשיית פעולה אקטיבית, זה בדיוק מה שאנחנו עושים בברית המילה, אנחנו מסירים את הרע מהגוף. שזה פעולת העשה טוב "גדולה המילה שנכרתו עליה יג' בריתות". בעשיית ברית המילה אנחנו פועלים לעשיית הטוב.

כאשר אדם רוצה להתקדם ולעלות, עליו לנקוט שתי פעולות הפעולה הראשונה היא "סור מרע" – כלומר להמנע מהדברים האסורים. פעולה זאת היא פעולה מניעתית היא לא מקדמת את האדם. כדי שהוא לא יעמוד במקום, אלא יוכל להתקדם מבחינה רוחנית הוא צריך לפעול גם בבחינת ועשה טוב. את זה צריך לעשות בפעולה אקטיבית.

אנחנו נמצאים במים שבין פסח לעצרת, בימים אלו אנחנו סופרים לקראת חג מתן תורה, אנחנו סופרים את הימים להתקדמות שלנו כלפי אותו יום גדול. התורה אומרת לנו שעלינו לפעול הן בבחינת סור מרע והן בבחינת ועשה טוב. השילוב של שניהם הוא זה שיקדם אותנו להתעלות הרוחנית. ואולי זאת הסיבה שאנחנו אומרים בתפילה שנאמרת אחרי ספירת העומר. "לטהרנו מקליפותינו" – שהיא בחינת סור מרע "ואטהר ואתקדש" – בבחינת ועשה טוב.

יניב עקיבא

נתק

וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יְהִי בָהֶם נִתְקַ

וְרָאָה הִכְהֵן אֶת הַנֶּגַע

וְהָיָה לֹא פֶשַׁע הַנִּתְקַ בְּאֹר

וּמִרְאֵהוּ אֵינֶנּוּ עִמָּק מִן הָאֹר

(הַגִּזּוּז בְּקִירוֹת הַבַּיִת)

וְטָהַר אוֹתוֹ הִכְהֵן

וְכִבֵּסוּ בְּגִידוֹתֵיהֶם

וְהִטְהָרוּ

אהרלה אדמנית

הלכה אקטואלית – הלכות קריאת התורה בימי הקורונה

בשעה טובה, חזרנו בתחילת השבוע לתפילות המשותפות במסגרת ההגבלות וההוראות החדשות שמאפשרות זאת. השבת האחרונה בה התפללנו יחד בבית הכנסת (במגבלה של עד 100 איש) הייתה שבת פרשת כי-תשא, בה קראנו גם את פרשת פרה (י"ח באדר). כעת, עם חזרתנו למנייני התפילה והאפשרות לקרוא שוב בתורה צוות ועולות כמה שאלות הלכתיות מעשיות. במסגרת הזו, נציע את הפתרונות בקיצור.

• איך קוראים בתורה עם בעל קורא, עולה ואבאי?

לכתחילה צריכים לעמוד שלושה ליד ספר התורה בזמן הקריאה. דרישה זו איננה מתאפשרת כשחייבים לשמור מרחק של שני מטרים בין שני אנשים (אלא אם כן הם בני משפחה אחת שמתגוררים באותו בית). במציאות שכזו יש ליישם את פסק השו"ע (שדן במקרה בו בבית הכנסת יש רק אחד שיועד לקרוא) ולהורות לבעל הקורא לעלות לתורה בכל העליות שחייבים באותו היום (שלושה בימי חול, ארבעה בר"ח או שבעה בשבת). בעל הקורא יעמוד לבד ליד הספר ויברך לפני ואחרי כל עליה. זה אמנם נראה קצת מוזר, אבל כך ניכרת לכל המתפללים תקנת חז"ל שמחייבת מספר מסוים של עולים בכל יום.

בצורה זו נמעט את כמות האנשים שנוגעים בספר התורה. על בעל הקורא לחבוש כפפות בזמן המגע בספר.

• ואי יטביה ויטלול?

בעל הקורא גם יגביה את הספר בסוף הקריאה. הוא יניח אותו על השולחן לאחר ההגבהה ויגלול. אם בן משפחה של בעל הקורא נמצא במניין, הוא יכול לגלול את ספר התורה.

• ולנשק את ספר התורה – אפשר?

עוד לא. עם כל הצער, נצטרך להתאפק. נעמוד מרחוק, נסתכל על הספר ונקוד קידה, דרך כבוד.

• האם צריך להעלים את כל הפרשות על קראנו בשבתות האחרונות?

זו שאלה לא פשוטה. אם נענה עליה בחיוב, משמעות הדברים שנקרא השבת את פרשיות: ויקהל, פקודי, ויקרא, צו, שמיני, תזריע, מצורע (7 פרשות!). אכן הרמ"א כותב (סי' קלה, ב) שאם ביטלו שבת אחת את הקריאה יש להשלים אותה בשבת הבאה. הפוסקים נחלקו בשאלה אם צריך להשלים את כל הפרשות שלא קראו או רק את השבת האחרונה (כך משמע מביאור הגר"א). בספק שכזה ראוי להקל, כמו בכל ספק בדיון דרבנן, במיוחד שרבים צידדו להקל לכתחילה, והדבר עלול לגרום 'טירחא דציבורא'.

בימשנה ברורה' (שם, ס"ק ז) הביא דעתו של המהר"ם מינץ, שאין לקרוא שלוש פרשיות בשבת אחת. לכן, נקרא בשבת את פרשות תזריע-מצורע בלבד, ולא נוסיף אף פרשה נוספת.

• איך נלציח לקרוא בתורה בכל המניינים הקטנים?

לא נצליח. נקרא רק במניינים המעטים שיתקיימו מסביב לבית הכנסת ברישום מראש. בשאר המניינים תיערך תפילה במניין ללא קריאת התורה. בשבתות הבאות נאפשר לחברים אחרים לשמוע את קריאת התורה.

בציפיה לחזרה לתפילה ברוב עם הדרת מלך בבית הכנסת מתוך בריאות ושמחה!

דברית שואה וזיכרון הלאומי

הטקס נערך בבית הקברות ושודר לחברים באמצעות ה"קהילנט"

בוורשה ניצבת האנדרטה הידועה של האמן נתן רפפורט המורכבת משני חלקים:

האחד-בחזית, יצוק בברונזה, מוקדש ללוחמי הגטו האוּחוּזים בנשק. הדמות החזקה המתנוססת היא דמותו של מרדכי אנילביץ' מפקד המרד.

האחר- בערפה, חצוב באבן, מוקדש לקורבנות. קטנים הרבה יותר במימדיהן מאלה שבחזית.

מאוחר יותר הוקמה אנדרטה דומה ב"יד ושם", שני חלקיה, "מורדי גטו ורשה" ו"הדרך אל הקץ", עוצבו באופן שונה מהמקור. שניהם יצוקים בברונזה ומוצבים זה לצד זה, ולא חזית ועורף. דבר זה רוצה לבטא אמירה חשובה.

אין מקום להפרדה הפשטנית בין גיבורים שלחמו בנשק לבין כל האחרים.

כבר ביום הזיכרון לשואה ולגבורה, כ"ז בניסן תשי"ד, 1954, פרסם נתן אלתרמן טור בעיתון "דבר". תמצית עמדתו אומרת שהנטייה להפוך את מעשי ההתקוממות והמרד לסמל עיקרי ולמוקד הזדהות יחיד עם זיכרון השואה, אף שהיא נטייה מובנת, יש בה התעלמות מן המציאות לאמיתה, עיוות של פרופורציות, וחמור מכך – סילוף זכרם של המוני יהודים שהלכו אל מותם בלא לגלות התנגדות אקטיבית.

בעקבות דבריו של אלתרמן, התקיים "פולמוס שתי הדרכים", פולמוס ציבורי קשה, שלא כאן המקום להאריך בו. דבריו של אלתרמן נשמעו בפי רבים כדברי כפירה ותמהונות של ממש.

וכשאני רואה בעיני רוחי, את סבא שלי, סבא חיים, שחזר לביתו מעוד יום של עבודות כפיה, לא רחוק מביתו שבמונקאנט, ומצא בית ריק מאישה וילדים רכים, או מנסה לדמיין את הזעקה שסיפר לי עליה סבא יוסף, זעקת אמו, שעמדה בחלון הבית, וזעקה זעקות שבר, כי ידעה שהיא רואה אותו בפעם האחרונה, כי היא בעצמה דאגה שיעלה לארץ, הצילה אותו, למרות שקשתה עליה הפרידה.

והוא סיפר שעד יום מותו שמע את הזעקה.

תמונה נוספת שאני רואה, היא את בצלאל, חמי היקר, שיבדל לחיים ארוכים, נער יתום בן 14, בסיום המלחמה, מחפש נואשות עשירי למניין, כדי להגיד קדיש על אבא ואמא.

אז אני יודעת, מעל לכל ספק, איזהו גיבור!

אסיים ואסכם במילים מאותו הטור של אלתרמן:

ביום הזיכרון אמרו הלוחמים והמורדים:

אל תציבו אותנו על כן להיבדל מן הגולה באור יהל.

בשעת הזיכרון הזאת, אנחנו מן הפן יורדים,

לשוב ולהתערב באפלה, עם קורותם של המוני בית ישראל.

סוף סוף 'למידה מקרוב' – ליל הסדר האחרון...fend

אין טעות בכותרת. זו ממש כוונתי. בשבועות האחרונים נקרית לפנינו הזדמנות פז של 'למידה מקרוב'. במשך השנה כולה אנחנו שולחים את ילדינו רחוק מאיתנו, לבית הספר, כדי ללמוד ולהתחנך. אנחנו בענייני עבודה והם בבית הספר. ימי הקורונה השאירו, ולמעשה עדיין משאירים את הילדים בבית, קרוב אלינו, יום יום, שעה שעה. בשורות הבאות אציע להתבונן על מציאות החיים הזו מזווית שונה. התבוננות שיכולה להביא לאפיקים חדשים בקשרים המשפחתיים האינטנסיביים של השבועות האחרונים.

❖ מי חייב לחנך וללמד את ילדי ישראל?

על פי חוק, כולנו שולחים את ילדינו לבית הספר. זו חובה. אלא שאם נזכר בבסיס החיוב לחנך את ילדי ישראל, נגלה שהוא איננו מושת על המורים, גם לא על המנהל או על המדינה. חובת החינוך והלימוד היא בבסיסה חובה הורית. כך מגדיר אותה הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק א, הלכה א):

קטן – אביו חייב ללמדו תורה. שנאמר: 'ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם'

דברי הרמב"ם עוסקים בלימוד תכנים והעברת ידע, אבל לא רק זו מטלה שההורים נושאים על כתפיהם, אלא גם החובה לחנך למידות טובות, מוסר ודרך ארץ. הרב מאיר שמחה הכהן מדווינסק ('משך חכמה', על התורה), מוצא יסוד לחובה זו בפסוקי התורה המתארים את בחירת אברהם (בראשית יח, יט):

כִּי יִדְעֵתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָכַי ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט

שתי הפעולות הללו, של חינוך הילדים ושל לימודם, הן חובות של ההורים כלפי ילדיהם.

❖ אחי האור"ט נכנסו ללמדה?

אז איך וכיצד התהפך לו הגלגל? מתי נוצרה התחושה שתפקידם של המורים ללמד את ילדינו? הכל קשור בעיקר לתחום אחד חשוב ומשמעותי: הצורך והחובה של ההורים לעמול לפרנסתם.

'המהפכה' (במרכאות או שלא במרכאות) מיוחסת בתלמוד הבבלי ליהושע בן גמלא (בבא בתרא דף כא עמוד א):

זכור אותו האיש לטוב ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכח תורה מישראל; שבתחלה, מי שיש לו אב – מלמדו תורה, מי שאין לו אב – לא היה למד תורה...

התקינו שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בירושלים... ועדיין מי שיש לו אב – היה מעלו ומלמדו, מי שאין לו אב – לא היה עולה ולמד,

התקינו שיהו מושיבין בכל פלך ופלך; ומכניסין אותן כבן ט"ז כבן י"ז, ומי שהיה רבו כועס עליו – מבעיט בו ויצא,

עד שבא יהושע בן גמלא ותיקן, שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר, ומכניסין אותן כבן שש כבן שבע.

על בסיס החובה ההורית, יצר יהושע בן גמלא חובה ציבורית-קהילתית של הקמת מערכת לימוד בה יכולים ההורים להיעזר בקיום חובתם, ולראות במורים הפזורים ברחבי הארץ (או בימינו: בתי הספר), כשליחים נאמנים לחינוך ולימוד ילדיהם.

כאמור, כבר יותר מחודש שמסגרות החינוך השונות אינן מתפקדות במתכונת רגילה, אם בכלל. זו הזדמנות נהדרת להיזכר, לחדד ולחזור להתחלה. החובה המקורית ללימוד וחינוך מוטלת עלינו, ההורים. אם יש מסגרת בית-ספרית, אנחנו נעזרים בה ושמחים מאוד על קיומה (זו הזדמנות להכיר תודה למורות, למורים ולמובילות בחינוך החברתי שחסרונם מורגש בימים אלו). אבל כשהיא אינה קיימת החיוב חוזר למקורו. מעתה נאמר – ימי הקורונה הם ימים של 'למידה מקרוב', ולא של 'למידה מרחוק' כמו בימי שגרה. זה מחייב אותנו להיות מרוכזים גם במשימה הזו בין שאר המשימות שהימים המוזרים האלה מזמנים לנו.

❖ "אבל, אני לא יודעת/למד?"

אין דבר כזה. כל הורה יכול ללמד את ילדיו דברים מתחומי הידע והדעת שלו. במקצועות הקודש (תורה, נביא, הלכה ותלמוד), וגם במקצועות החול. אפשר גם לנסות וללמוד יחד איתם. יש להניח שיכולת ההבנה והקליטה של ההורים יעזרו לילדים להבין טוב יותר. השיעור יהיה 'פרטני' או בקבוצה קטנה (2-3 ילדים) ואיכותו יכולה לעלות עשרת מונים על פני שיעור פרונטלי או פרטני בבית הספר. זאת ועוד, מי חייב אותנו ללמד דווקא תכנים שמשרד החינוך קבע? האם לא נוכל ללמד דברים אחרים מתחום עיסוקנו, תחביבנו או כל דבר אחר בעל ערך?!

❖ ליל הסדר, כמנהג

תחת כותרת זו, אעיר הערה נוספת. לפני חג הפסח, כשהתפרסמה 'הגזירה' שאוסרת עריכת סדרים משפחתיים גדולים, שוחחתי עם לא מעט משפחות צעירות ששיתפו בחשש 'לערוך סדר' בפעם הראשונה. שאלת האוכל וכלי הפסח, היתה משנית ביחס לשאלת המהות והתוכן של ליל הסדר. 'איך נעשה את זה?' תשובתי היתה אחת: עירכו את הסדר כמו שראיתם אותו בבית אמא ואבא או בבית סבתא וסבא. אם לכם זה היה ליל סדר טוב ומשמעותי כילדים, זה כנראה יהיה כך גם אצל הילדים שלכם. במהלך ימי החג, ובשבת שעברה, נפגשתי ל"שיחות שבילים" עם רבים מ'עורכי הסדר החדשים'. מאה אחוזים, ללא יוצא מן הכלל (מאלו שפגשתי), סיפרו על ליל סדר מיוחד במינו. אחר, שונה, לא כמו שתיכננו, אבל עם משמעות אחרת בתוך האינטימיות של המשפחה הגרעינית. 'קיימתי את מצוות והגדת לבנך, כפשוטה', אמר לי אבא צעיר. 'יכולנו לעצור ולענות לילדים על שאלות ששאלו במהלך קריאת ההגדה', אמרה לי אמא שחגגה לראשונה ליל סדר בביתה. ועוד תגובות דומות לאלו.

ליל הסדר הוכיח לכל ההורים הצעירים שהם יכולים ללמד ולחנך. לא רק נימוסי שולחן אלא גם תכנים בדרכים שונות שמתאימות להן. לא כל הדרכים שוות וגם התכנים משתנים ממשפחה למשפחה ומאדם לאדם. יש המון דברים חשובים שמשרד החינוך לא מחייב ללמד אבל אנחנו יכולים ללמד את בני הבית. אם נראה את הימים הבאים כהזדמנות ל'למידה מקרוב', אולי עוד נתאהב ברעיון, והוא ילווה אותנו, במינויים קטנים יותר, גם כשבית הספר יחזור לימי 'למידה מרחוק'...

ארי סו

לאור וברק ביתן
מלף טוב להולדת הבן - יומם
איחולים לאמהות ולנחות-קהילת סעד

באסרו חג פסח, לפני 9 שנים, נפרדנו מאמא ציפורה אש ז"ל.

אמא שלנו אהבה לחלק, היה לה מין סיפוק כזה, שכולם מקבלים. אמא שלנו חילקה עוגות לרווקים, פרי לשבת, דבש לראש השנה, מצות לפסח וממרח שוקולד.

בימי המרכולית העליזים, עם יעל קסלר ז"ל, היו יעל ואמא מחלקות "משהו" לשבת. בחגים, היו החלוקות חגיגיות יותר. לראש השנה חילקו תפוחים, דבש, שקדים וגם בקבוק תירוש, אבל החלוקה המרגשת ביותר היתה שלושה ימים לפני ליל הסדר, והיא דרשה התארגנות מיוחדת. אצלנו, הבית היה כשר לפסח, כבר יום לאחר ט"ו בשבט, כדי שאמא תוכל להיות זמינה ורגועה לענייני החלוקה המרגשת.

אמא שלנו אהבה לחלק, היה לה מין סיפוק שכזה שכולם מקבלים. איכות המוצרים או גיוונם היו משניים, לעומת העובדה שהשקיות הספיקו לכולם ושאים לא הרגיש מקופח.

את חייה חלקה עם אבי שמעון באהבה ובתשוקה לחיות את החיים.

אמא שלנו לא חלקה סיפורים על עברה באושוויץ או במחנות העבודה. ולא אהבה לחלוק את צרותיה, את העובדה שמעולם לא למדה לכתוב או לקרוא עברית כראוי, ושהתביישה מאוד בכתב ידה ובשגיאות הכתיב שלה. היה לה מין סיפוק שכזה על כך שהיא חיה בחברתם של "סברס", למרות שחלקם התייחסו אליה כאל "שארית הפליטה" (מי המציא את הביטוי הנוראי הזה?)

תודה לאמא שלי שלימדה אותי להיות בצד המחלק והנותן.

ek en

חסכוניות

כְּשֶׁמִּגְלִים כְּלָפִי אֲדִיבוֹת

אֲנִי מִפְקִידָה אוֹתָהּ עִמָּךְ בְּלָפִי

כְּחִיסְכוֹן

כְּשֶׁבָּאָה בְּדִידוֹת

אֲנִי מוֹשְׁכֶת מֵהַחֲסָכוֹן

וְשֹׁבָה אֶל כְּחוֹתִי

שיבטה טויו (1911-2013)

תרגם מיפנית: איתן בולוקן

גַּם אֵתָהּ – חֶסֶד כֶּךָ מַעֲכָשׁוּ

זֶה הֶרְבֵּה יוֹתֵר חֲשׁוֹב מִפְּנִסְיָה

"אילו פינו מלא שירה כיט, ולשוננו רינה, אין אנחנו מספיקין"...

מאז פרצה לחיינו הקורונה, או בשמה המפחיד יותר **קוביד 19** כרוח סערה, אני יושב לי בבית יחד עם רעייתי כשני "ילדים טובים ירושלים", מקפידים על קלה כחמורה, לא סרים מן ההוראות, אין יוצא ואין בא.

מה לעשות שאנחנו נשאים של שני תארים, לא מי יודע מכובדים :

- אנחנו חלק מאוכלוסיית הסיכון..

- ובנוסף לכך, גם בעלי "מחלות רקע".

והנה מתברר שבשעה שאנחנו "מתפנקים" לנו בבית, העולם לא עמד מלכת, וכך גם הקיבוץ האהוב שלנו.

ובטרם הספיקונו להבין, הגיעו אלינו שורות שורות של מלאכים טובים, שכאילו נורו מלוע של תותח. ובכנפיהם : כל צרכינו אחד לאחת. מלאך של תרופות, מלאך של דאר ועיתונים, מלאך של אוכל מהקייטרינג ומעל כולם שני מלאכי עליון שרצים ובאים, מהכולבו אלינו וחזרה.

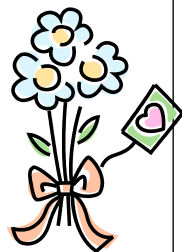
מעולם לא זכינו לטיפול כזה, לפינוק כזה, למעטפת כזו, שכל כולה חסד ונתינה, והכל במאה אחוז אהבה, מסירות ומאור פנים.

אז חברים וחברות! אחרי חודש וחצי, סוף כל סוף, אנחנו עושים את מה שהיינו צריכים לעשות מזמן. להודות, להלל, לשבח ולפאר : את כל המוסדות שלנו, בראשם צוות קורונה, שלמרות ה"קוביד", ממשיכים לנהל ולתחזק אותנו.

לכל החברים, החברות, הנערים, והנערות, הילדים והילדות הממשיכים בעבודת יומם, כאילו אנחנו לא במגפה. לעובדי החקלאות, השירותים השונים, לבעלי התפקידים, לעובדי הקייטרינג והמטבח ומעל כולם עובדי הכולבו המפואר והמופלא שלנו, שלא החסיר מאתנו ולו מוצר אחד.

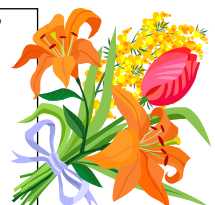
ותודה ענקית לכל "הרצים יצאו דחופים". הייתם לנו : גם מלאך, גם שרף וגם שליח לדבר מצווה.

צאוס ולהבה כרט ישראלי

לירדן אדור
ברכות לראש מחזורך מזה"ל
אלה והצלח בכל אשר תפנה!
צוות חומ"ע וקהילת סעד

ליובקד אולד ולכל המשפחה מלף טוב להולדת הנין
מן לאפנית ויובל אולד, נכד למרה ויוסי אולד
איחולים למחות ולנחת!

חזקת

האביב כבר כאן. החלקות משנות צבען מירוק לצהוב חום. לפני פסח, חלקות החיטה נקצרו בחלקן עבור תחמיץ לרפת, ואילו החלקות לגרעינים מתחילות להצהיב. חלקות התפ"א הגדלות בסעד, מיועדות לזרעים לעונה הבאה, וגם הן עוברות בימים אלו תהליך של הקמלת הנוף, כדי ליצור קליפה קשה לפרי, לפני הוצאתו והכנסתו לקרור עד לעונת הזריעה הבאה.

האדום של הכלניות התחלף באדום של פרגים, בשילוב של צהוב החרצית והחרדל. חלקות הקצח בשיא פריחתן הלבן-תכלת בהיר.

הציפורים גם הן, מבשרות על האביב. בחודש האחרון חוינו נדידה מדרום לצפון, שנראתה בעיקר בעופות הגדולים החוצים את ארצנו. הראשונים הם העגורים, שאת מעופם קל יותר לזהות, משום שבדר"כ קודם שומעים את צווחותיהם הרמות, שהם משמיעים תוך כדי תעופה, וגם בגלל צורת המעוף המיוחדת שלהם – ראש חץ, שנוצר ע"י מוביל ויוצר כעין שרוולי אוויר משני צדדיו, ובכך מאפשר לדואים אחריו לא להתאמץ יותר מידי. כל העופות הגדולים מנצלים את זרימת האוויר החם (תרמיקה) העולה מהקרקע, כדי ל"תפוס גובה", ומשם לדאות בגלישה לתרמיקה הבאה.

גם החסידות והשקנאים חולפים מעלינו צפונה, וכאן קל יותר להתבלבל בזיהוי. 2 מינים אלו עפים באי סדר, מנצלים גם הם את האוויר החם כדי לדאות, והבלבול נובע גם בגלל שרבים אינם יודעים, שגם לשקנאים יש נוצות שחורות בתחתית כנפיהם. ההבדל הוא בצורת הגוף. השקנאי הוא נמוך יותר, ובזמן מעופו, צווארו הקצר יותר, מקופל וצמוד לגופו, רגליו הקצרות יותר, מתוחות לאחור. החסידות עפות בדומה לעגורים, עם צוואר מתוח לפני ורגליים מתוחות לאחור. אנפות גדולות עפות עם הצוואר מקופל בצורת האות S, ורגלים מתוחות לאחור.

הנחילאלי הוא בין האחרונים שעוזב אותנו, כמו גם החיוויאי (עיט נחשים, חיוויא=נחש בשפה הארמית), שכבר נצפה כאן לפני כשבוע, לאחר שקרא בעלון המקומי, שיואל כבר לכד מספר נחשים...

קורונה? משפיעה בעיקר לטובה על בריאות הצועדים לעבר השדות, מחייבת משנה זהירות את היוצאים לשדה עם הכלים החקלאיים. בימים אלו, מעט אחרי שיא העונה, מנחת המטוסים שבשדות, פעיל מאוד, בעיקר בריסוס חלקות תפ"א.

בשבוע שעבר היה מקרה מאוד לא נעים, שלצערנו הסתיים בנזקי גוף קלים, אך כואבים. 3 רוכבים על סוסים הגיעו לחלקו העליון של המנחת, והתבקשו ע"י איש הקרקע של כימנר, לא להמשיך במסעם על המסלול, אלא ללכת מסביב. בעודו מכין את החומרים לריסוס הבא, החלו הרוכבים את הליכתם דווקא במרכז המסלול, תוך התעלמות מופגנת מבקשתו. איש הקרקע ניסה לצעוק להם, במקביל ניסה ליצור קשר ולהזהיר את הטייס, שלא ענה לו. אמנם הטייס הבחין ברגע האחרון בחבורה, וכדי להזהיר אותם=לרמוז להם לפנות את המסלול, כדי שיוכל לנחות, הוא בצע מעליהם יעף ("באז") נמוך, שגרם לסוסים להיבהל ולהשתולל, ולהפיל את אחד הרוכבים, שנפל על הגב, ונחבל. חבל, ובעיקר מיותר מאוד. ונשמרתם לנפשותיכם. כרגיל, במקרים שכאלו, כשיש "קצר" בין החקלאים לאנשי כימנר, אני נאלץ לשמש כ"מוכתר", כי אליי פונים, ומנסה ליישב את ההדורים (ולא תמיד זה מצליח...). היותנו גרים באיזור חקלאי, מאלצת אותנו למשנה זהירות בנושא זה. בד"כ מוצב שלט על כביש הגישה למסלול, המציין שהמנחת פעיל, ומורה לנסוע בדרך חלופית. כמו כן, התקבלו תלונות על חבורה, שבלילות אלו החליטה לשבת לקומזיץ, דווקא ליד המתקן של כימנר, להשאיר במקום אי סדר, שאריות ולכלוך.

ובחצר אצלנו. עצי הפקאן מתכסים במהירות בעלים ובתפרחות, הגינות פורחות בשלל צבעים מרהיב, הציפורים בשיא הקינון. בשנים האחרונות פלשה מהמזרח לאזורנו צפור ששמה מיינה – שחורה ברובה, חיה בלהקות, תוקפנית, חקיינית, ובשל כך אחראית לצמצום ניכר באוכלוסייה של השחרור והדוכיפת בחצרותינו. השחרור הוא בין הראשונים בבוקר שמשכים-קום, מתיישב על ענף גבוה, ובציוצו המסולסל הוא מכריז על שטח מחייתו. ואם נחזור לספר על המיינה ועל תוקפנותה, ניתן לראות את הצקותיה לנקר, שבנה לו קן בתוך הגזע של עץ הפקאן, שבין הבית לשעבר של משפ' אסולין, לבין בית משפ' רועי. המיינה, לפעמים עם הדררות (התוכים הירקרקים הרועשים), יושבות על ענפים סמוכים לקן או על פתחו, ואינם מאפשרים לנקר להכנס לקן. למרות שהנקר גורם נזק לא קטן לטפטפות, בכל זאת הוא זוכה לאהדה מצד השכנים, ויש מי שיוצא מביתו עם מטאטא, כדי לגרש את המיינות המציקות לנקר..

בתקווה להמשך אביב פורח ונעים.

איתן ה'אן

תפילה בימי קורונה

לאחרונה, מדי חג או שבת, מודה אני לאבי עליו השלום שתכנן מרחבי דשא גדולים בין בתי הקיבוץ, ומאידך נזכרת כמה התנגד ליציאות האחוריות שנפתחו טיפין טיפין בבתי המגורים. דוגל היה בשבחי בלעם שלא היו פתחיהן של ישראל מכוונים זה לזה, אלא פתח היה פתוח אחרי אוהל חברו כדי שלא יסתכל כל אחד בפתחו של שכנו.

אך מרחבי הדשא והפתחים מאחור, מאפשרים לנו התכנסות זוטא לקבל את פני השבת בימים אלה, ומזכים אותנו בהאדרת שמו של המקום בתפילת הלל ובהאזנה לקריאה בתורה בטעמים המוכרים.

בשישי בין השמשות, מגיחים לאיטם זוגות זוגות [וכן יחיד או שלישייה] לחלקת הבית הפונה למדשאה, ואנו פוצחים בידיד נפש ומקנחים במזמור שיר ליום השבת.

ובבוקר- בהתאם לעת- הלל, קריאת מגילה או קריאה בתורה בתוספת הפטרה.

השירה אמנם אינה הרמונית במיוחד. אולי בגין הדרך הארוכה שעל הקול לעבור בין המתפללים הנשמעים באדיקות להוראות ואולי לא כולם בשכונתנו החביבה ניחנו בחוש מוסיקלי, אבל 'היחד' מחמם את הנשמה ותחושת השייכות מהדהדת בלב.

ואין טפסוף הגשם מבריח את אליהוא בקוראו ממגילת "שיר השירים", אלא מחפה הוא על המגילה היקרה בטליתו, וזוכים אנו לשמוע מנגינה שחיבר אפרים ל'ברכת החודש', ובשבת האחרונה אף השתכללנו עד דבר תורה מפיה של שרה. ואף על פי כן ולמרות כל הטוב- נשמח לחזור ולהתפלל בהיכל קודשנו במהרה בימינו אמן.

ומודים אנו לאליהוא שלקח עליו את גבאות התפילה והוא טורח ומטלפן, מטיל על זה שליחות ציבור, על זה קריאה בתורה ועל זה קריאת הפטרה. יבורך!

דפיה כו"ז

מאי קורונה?

ותיקי הכורמים נזכרים בוודאי באותה מזמרה ארוכת זרועות, שכינויה המסחרי היה קורונה. בכרם הגפנים נעזרנו בה כדי לזמור את קצה הזמורה אם היה עבה במיוחד, ובכרם הזיתים כדי לגזום את הסורים – אם התעבו מעבר ליכולת לחסלם במזמרה הרגילה.

ועכשיו, הפסקה קצרה ברצף הסיפור כדי לעסוק בנושא הלשוני, החביב עלי. הסבר על המילה סורים שהזכרתי לעיל. בספר ירמיהו פרק ב' אנו פוגשים את הביטוי "סורי הגפן נכריה". ההסבר המקובל לביטוי זה: שתילי גפנים ועצי פרי הם בדרך כלל מורכבים, כלומר – השורש עמיד למחלות ופגעים שונים, והרוכב (החלק שאותו אנו מרכיבים מעל השורש) הוא הזן או המין הרצוי, שחסרות לו תכונות השורש. בעברית הקלוקלת של ימינו, הסורים נקראים: חזירים. זכורני שבשנות החמישים השתתפתי בקורס במדרשת רופין. אחד הנוטעים מקיבוץ בגליל העליון סיפר שהם מקדישים הרבה שעות עבודה למלחמה בסורים. את המילה האחרונה הוא ביטא מלעיל, ומיד שאלו כולם מדוע מלחמה זו היא על חשבון הנוטעים? ... עד שהסביר שהכוונה – ל"חזירים" ... כך למדנו פרק בחשיבות היגוי נכון. אני מנצל את ההזדמנות כדי לתהות אם יש קשר הגיוני בין זמורות הגפן לבין הזמירות שאנו מזמרים בשבת, אבל אני משאיר לקוראים, כעבודת בית בימי הסגר להציע פתרונות.

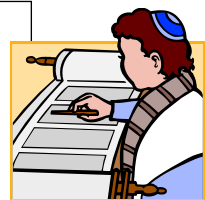
ועדיין בנושא הלשון. מה פירוש הביטוי "לשון נופל על לשון"? הרי בפינו יש (בדרך כלל...) רק לשון אחת! אולי הכוונה ל"לשון הרע" מול "לשון נקיה"? ושאלה דקדוקית בפי: הרי המילה לשון היא בעברית נקבה – לכן הביטוי היה צריך אולי להיות: "לשון הרעה"? לשאלה זו יש לי הצעת תשובה: יש לשנות את הניקוד ל: לשון הרע, כלומר לשונו של הרע. ועדיין סבור אני, שאולי עדיף להשתמש בביטוי "שיניים מעל מול שיניים דלמטה" – אם כי לפעמים, עקב רהיטות הדיבור נקלעת הלשון בין השיניים... ועכשיו דעו נא, השב"כ קיבל אישור לפענח את שיחותיכם, ואם אינכם מתעניינים בנושאים לשוניים ודילגתם על קריאת כל הקטע הלשוני – אנא אל תדברו על כך, שלא יבולע לכם!

עתה נעבור אל הקורונה של ימינו. כמנהג היהודים מימים ימימה, אחת התגובות המקובלות לעת צרות היא להגיב בהומור – מריר אמנם אך יעיל להפיג את הקדרות. גם בנושא הקורונה רבו הבדיחות (העצובות לפעמים). הידעתם כי שם בתו של הלשונאי אבשלום קור-רונה? אגב, מתאים לו – ללוחם נגד לעז, לעברת את הקורונה ל: "קרון נע" כזכר לימי קרונות המוות בשואה. משוכנע אני, שיהיה מי שיאסוף לספר את כל חידודי ההומור של ימי הקורונה.

כולנו מצפים לחזרה לשגרה, אם כי יש החוששים שתהיה זו שגרע... הבה נעסוק מעט באות א', שהוספתה או גריעתה הן בעלות משמעות. בשנים הראשונות למדינה, האות שבחרה מפא"י (מפלגת פועלי א"י) לבחירות לכנסת היתה א'. הליצנים ממפלגת "חירות" טענו שתועמלני מפא"י מנסים לשכנע את העולים החדשים כך: א' עבודה, א' התיישבות. א' הגנה וכו'. אבל מאז חלפו שנים רבות ולאות א' עוד נכנו עתידות. אנו קוראים על חולי קורונה מ א ומתים, מול השימוש בוירוסים מומתים. זה מזכיר לי את השאלה שנשאל יחזקאל (פרק ל"ז): "בן אדם! התחזקנה העצמות האלה?". לו היה זה בימינו, היה יחזקאל משיב בעברית צברית מחוספסת: בָּטח! מה הבעיה? נוסיף את הא' ונקבל את העצמ א ות! חג עצמאות שמח! אבל לחוג רק במשפחה הגרעינית...

חנן אולן

לשיר הלל עלומי מלך טוב לבך המצווה
לאפרת ויחזק, לצפרי ואפר להדסה וחנן אולן
ולכל המשפחה המורחבת
איחולים לאהבות ולנחת!

פִּינוּי דֵּל אַסבֶּסט באַוסק

ביום ראשון הקרוב, ב' באייר, 26/4, בין השעות 08:00-16:00 יפורק גג האסבסט במוסד.

על פי הנחיות המשרד לאיכות הסביבה, אין להימצא בטווח שעלול להיות מסוכן וקרוב לאיזור זה. הדיירים בטווח הפירוק כבר קיבלו הודעה באופן פרטי.

הודעה זו מכוונת לציבור הרחב: בזמן פירוק האסבסט אין להסתובב באזור קרווילות מוסד, בית תיכון, בית גיורא, מתפרות, שומר החדש, חשמליה.

הכביש בין צומת הנוער לכלבו יהיה סגור.

כניסה לחניית הכלבו תתאפשר רק מכיוון הרפת.

אנא עדכנו את ילדיכם ושימרו עליהם שלא יתקרבו לאזור המסוכן.

"ונשמרתם מאד לנפשותיכם"

אמי קימלמן - צוות תשתיות

אירועי יום העצמאות

בוקר יום העצמאות ה' באייר 29.04.20 ניפגש בחולצות לבנות ובדגלים למסיבת רחוב חגיגית בשכונות הקיבוץ! קרטיבים יחולקו לרוקדים ©	ערב יום העצמאות אור לה' באייר 28.04.20 -תפילה חגיגית (פרטים בהמשך) -טקס הדלקת משואות קיבוצי בשידור חי (קישור יישלח בהמשך)
---	--

שעות ההגעה לשכונות במסיבת הרחוב:
10:00 - קרווילות סעד תחתית, 10:30 - גולן/קסלר,
11:00 - בן עמי/הימן, 11:30 - צומת נחום לנדאו,
12:00 - חניה עליונה גיל הרך, 12:30 - קרווילות בית שקמה,
13:00 - שכונת שקד א-ב, 13:30 - שכונת שקד ג'

נשמח להשתתפותכם!

"כי דעות שבכאן אעלא
לא תתן את אבן אשכנז..."

ערב יום הזכרון - אור לה' באייר:
27.04.20
תחילת עמ' קנן הנפלא,
מאזנת ומהדרת לכבוד מנ' המשפחות
ושירי יחד שירי אולמא

בוקר יום הזכרון - ד' באייר:
28.04.20
מז' אור הזכרה,
ישיר טקס
בהובלת בית ספר דע"ת

(קישורים וקטעים יעלו בהמשך)

